

Til Stortingets Justiskomite

Oslo, 15. april 2015

Representantforslag 85 L – endringer i offentleglova

Norsk Redaktørforening (NR) er en faglig forening til forsvar for ytringsfriheten, informasjonsfriheten og den redaksjonelle uavhengighet. Vi organiserer rundt 750 norske redaktører i alle typer medier.

Vi viser representantforslag 85 L (2014-2015) fra stortingsrepresentantene Ingjerd Schou, Helge André Njåstad, Geir S. Toskedal, Ola Elvestuen og Jorodd Asphjell, datert 7. april 2015, om endringer i offentleglovas § 16, slik at saksfremlegg til forberedende møter i kommuneråd og byråd skal kunne unntas fra offentlighet.

Norsk Redaktørforening er svært skuffet over dette forslaget, og vil på det sterkeste anmode Stortinget om at det avvises. Subsidiært må forslaget undergis en behandling på lik linje med andre lovforslag – inkludert en alminnelig høringsrunde – og sees i sammenheng med den evalueringen av offentleglova som nå pågår. Dersom Stortinget behandler forslaget uten en grundig høringsbehandling, vil det innebære en tilsidesettelse av vanlige demokratiske prinsipper for lovsaker, uten at dette kan begrunnes i annet enn den politiske bekvemmelighet hos partier som besitter byrådsposisjoner i parlamentarisk styrte kommuner.

Til realitetene i saken vil vi kort bemerke at en av de store utfordringene norske kommuner står overfor – uavhengig av styreform – er manglende praktisering av innsynrettigheter i tråd med tekst og intensjon i lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova). Det var en av grunnene til at den opprinnelige loven ble erstattet av den nåværende offentleglova i 2009. I den forbindelse ble det gjort flere grep for å sikre bedre dokumentinnsyn i kommunene. Det er også bakgrunnen for at Justisdepartementet nå er i gang med et arbeid for å evaluere den gjeldende loven.

På samme måte har flere endringer i kommuneloven de siste årene tatt sikte på å tydeliggjøre skadekriterier og reelle behov når dørene i politiske organer skal lukkes, for derigjennom å unngå hemmelighold når dette ikke er strengt nødvendig og godt begrunnet. Det forslaget som nå fremmes vil – dersom det vedtas – innebære et kraftig tilbakeskritt i dette arbeidet. Vi kan heller ikke se at representantene har begrunnet forslaget med henvisning til konkrete skadevirkninger av at allmennheten skulle få innsyn i de dokumenter det gjelder – bortsett fra at det politiske ubehag som innsyn fører med seg. I forarbeider og fortolkninger av de gjeldende innsynsreglene har det ved en rekke anledninger vært gjort klart at nettopp politikernes ubehag ikke er et relevant argument for hemmelighold. Forslagsstillerne bak representantforslag 85 L gjør ubehaget til sin viktigste begrunnelse.

Til det prosessuelle vil vi bemerke at det vil være sterkt beklagelig dersom Stortinget nå – uten alminnelig høring og en grundig saksbehandling – vedtar et forslag som prinsipielt og praktisk innebærer en betydelig innskrenkning av innsynet i parlamentarisk styrte kommuner. Vi viser til det ovennevnte arbeidet med evaluering av offentleglova. Arbeidet bygger på Innst. O. nr. 41 (2005-2006), der en samlet justiskomiteé uttrykker blant annet følgende:

«Stortinget ber Regjeringen om å foreta en evaluering av offentleglova i løpet av neste stortingsperiode med hovedfokus på om intensjonene om mer innsyn har blitt oppfylt» (vår understrekning).

Stortingets intensjon med evalueringen har altså vært å sikre at den nye loven (som trådte i kraft 1. januar 2009) skulle føre til *mer innsyn*. Da vil det være et stort paradoks dersom Stortinget, i en innledende fase av evalueringsarbeidet, og på bakgrunn av et representantforslag, konkluderer med å vedta lovendringer som *innskrenker* innsynet.

Med vennlig hilsen
for Norsk Redaktørforening

generalsekretær